

ALTERNATIV TIL VOLD

UDØVEREN KAN FORANDRE SEG.

SAMFUNDSMESSIGE OG FAGLIGE ERFARINGER FRA NORGE.

LEV UDEN VOLD- KONFERENSEN, KØBENHAVN, 8. SEPTEMBER 2021

MARIUS RÅKL
SPECIALIST I KLINISK PSYKOLOGI & DIREKTØR

1

Alternativ til Vold (ATV)

ATV ble startet i 1987, som det første spesialiserte behandlingstilbudet til mannlige utøvere av vold i nære relasjoner i Europa.

I dag: Behandlings- og dokumentasjonssenter på vold i nære relasjoner.

- Behandling
- Kunnskapsutvikling
- Kunnskapsdeling / formidling

Ideell stiftelse (NGO)

Finansiert av kommuner, staten (Barne- og Familiedep.) och prosjektmidler.

En sentral samarbeidspartner i Regjeringens arbeid med å bekjempe vold som samfunnsproblem

ALTERNATIV
TIL VOLD

2

ATV INTERNASJONALT

Behandlingssamarbeid:

- ATV-kontorer i Sverige (4), Åland og Island

Prosjektsamarbeid:

- Domestic and Gender-based Violence & Mainstreaming Gender Equality (Praha, Tsjekkia)
- Centro liberiamoci dalla violenza – LDV (Modena, Italia)
- Masimanyane Women Support Center (East London, Sør-Afrika)

Nettvekssamarbeid:

- Work With Perpetrators – European Network (WWP-EN)
Medlemsorganisasjon (Berlin, Tyskland)

ALTERNATIV
TIL VOLD

3

Behandlingsarbeidet i ATV er basert på:

- Livserfaringene til voldsutsatte voksne, voldsutøvende voksne, ungdom og barn.
- En forståelse av kjønns- og maktstrukturer i samfunnet
- Klinisk psykologi og forskning
- De fleste klientene har barn (foreldreskap)
- Ca. 1800 klienter i behandling hvert år
- Overordnet mål med arbeidet: **Bidra til å stoppe volden**

ALTERNATIV
TIL VOLD

4

Vold representerer et sammensatt problem

VOLD SOM MENNESKERETTIGHETSPROBLEM

VOLD SOM DEMOKRATIPROBLEM

VOLD SOM LIKESTILLINGSPROBLEM

VOLD SOM USYNLIGGJORT/SKJULT PROBLEM

VOLD SOM SOSIALT PROBLEM

VOLD SOM JUSTISPOLITISK PROBLEM

VOLD SOM FOLKESUNDHEDSPROBLEM / PSYKOLOGISK PROBLEM

VOLD ER ET SAMFUNNSPROBLEM

FORDRER ET SAMFUNNSANSVAR

ALTERNATIV
TIL VOLD

5

ADVERSE CHILDHOOD EXPERIENCE - THE ACE STUDY

Vincent Felitti (2009)

- Longitudinell studie.
- n: 17 000 barn og ungdommer
- Fulgt opp over 15 år.

Studiet dokumenterer en sterk sammenheng mellom ACE'er i barndommen og somatiske, sosiale og psykologiske problemer som voksne – i **allmennhet**.

Å vokse opp med vold som barn (vitne / utsatt) representerer den desidert sterkeste risikofaktoren for tidlig død.

ALTERNATIV
TIL VOLD

6

NKVTS – VOLD OG VOLDTEKT I NORGE 2014

- Like mange gutter (10,0 %) som jenter (9,9 %) opplevde fysisk vold mellom foreldrene i barndommen
- Like mange menn (5,1 %) som kvinner (4,9 %) hadde opplevd alvorlig fysisk vold fra foresatte i barndommen (slått med knyttneve, sparket, banket opp).
- Flere kvinner (8,2 %) enn menn (1,9 %) hadde vært utsatt for alvorlig vold fra partner (sparket, tatt kvelertak på, banket opp)
- Kvinner er langt mer utsatt for seksuelle overgrep enn menn.
- Forekomsten av voldtekt noen gang i løpet av livet:
9,4 % kvinner og 1,1 % menn.

Nasjonalt kunnskapssenter
om vold og traumatisk stress

7

Forskning på behandlingsarbeidet som gjøres i ATV

ALTERNATIV
TIL VOLD

8

Krav til metodebehandlingsforskning

Flere sett / hovedkategorier av data:

- Voldsutøveren – hvem er han? (før behandling)
- Hvordan ser volden ut før behandlingsstart?
- Hva foregår i terapien? (prosess-data)
  - Terapeutisk allianse
- Hva har kommet ut av terapien? (outcome-data)
- Follow-up data
- Komparentdata

ALTERNATIV
TIL VOLD

9

Ingunn Askeland et. al.

«Association of Violence Against Partner and Former Victim Experiences: A Sample of Clients Voluntarily Attending Therapy»

Journal of Interpersonal Violence (2011), 26, 1095-1110.

N = 480

De som var utsatt for vold utøvde mer vold totalt enn de som ikke var utsatt (p-verdi <.001)

Spesielt ser det ut til å ha betydning at man har opplevd fysisk vold

Assosiasjon mellom:

- utsatt for seksuell vold og utøvelse av seksuell vold
- **utsatt for fysisk vold/ utøvelse av psykologisk kontrollerende vold**

ALTERNATIV
TIL VOLD

10

TO HOVEDPERSPEKTIVER (UTØVERE)

- Vold som problem i seg selv (farlighet, risiko, sikkerhet)
- Vold som symptom på en bakenforliggende psykologisk problematik (psykologiske sammenhenger)

ALTERNATIV
TIL VOLD

11

VIKTIGHETEN AV Å SKILLE MELLOM :

VOLD (handling)

og

SINNE (følelse)

Det er volden menn skal slutte med, ikke å uttrykke sinne på en respektfull og ikke-krenkende måte (det er farlig!)

ALTERNATIV
TIL VOLD

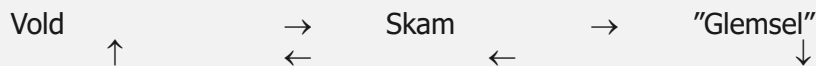
12

VO L D S O P P R E T T H O L D E N D E F A K T O R E R

- **"Jeg har ikke noe problem"**

- Eksternalisering
- Benekting / Bagatellisering
- Fragmentering

- **Usynligheten**

- **Vold positive gevinster for utøveren**

- **Tilstedeværelsen av patriarkalske holdninger, stereotype oppfatninger om kjønn og undertrykkende kvinnesyn**

ALTERNATIV
TIL VOLD

13

BEHANDLINGSMODELLEN - HOVEDPRINSIPPER

FOKUS PÅ VOLD (Handling)

Progressivt detaljerende og utvidende tydeliggjøring

FOKUS PÅ ANSVAR

Fokus på egen styring og kontroll, egne behov og hensikter. Tydeliggjøring av vold som valgt handling.

FOKUS PÅ PSYKOLOGISKE SAMMENHENGER

Forstå problemet i forhold til eget indre liv og livshistorie. Gjenskape og bevisstgjøre sammenhengen mellom egne barndomserfaringer/opplevelse av egen virkelighet generelt og nåværende mestringsstrategier.

FOKUS PÅ VOLDENS VIRKNING OG KONSEKVENS

Tydeliggjøring av voldens virkning på den utsatte. Ta den andres perspektiv. Utvikle sin egen empatievne.

ALTERNATIV
TIL VOLD

14

TERAPEUTISK HOLDNING

- Respekt og empati overfor utøveren (som motsats til moralisering og fordømmelse).
- Skille mellom person og handling
  - Alvorliggjøre voldensom *problem*
  - Menneskeliggjøre utøveren som *person*

ALTERNATIV
TIL VOLD

15

BEKÆMPELSE

**Forebygging
(skadereduksjon)**

Behandling

Behandling

Forebygging

ALTERNATIV
TIL VOLD

16

Vold er ikke en privatsak

VOLD SOM MENNESKERETTIGHETSPROBLEM

VOLD SOM DEMOKRATI-PROBLEM

VOLD SOM LIKESTILLINGS-PROBLEM

VOLD SOM USYNLIGGJORT/SKJULT PROBLEM

VOLD SOM SOSIALT PROBLEM

VOLD SOM JUSTISPOLITISK PROBLEM (KRMINALITET / KRÆNKELSE)

VOLD SOM FOLKESUNDHEDSPROBLEM / PSYKOLOGISK PROBLEM

VOLD ER ET SAMFUNNSPROBLEM

FORDRER ET SAMFUNNSANSVAR

ALTERNATIV
TIL VOLD

17

SAMFUNNSPOLITISKE PERSPEKTIVER

- Nødvendig med **politisk vilje**
- Tverrpolitisk enighet i Norge
- «Vi har en **kunnskapsbasert politikk** på voldsområdet i Norge»
- Nasjonal **opptrappingsplan mot vold** og overgrep (over 1 milliard kroner!)
- Satsing på spesialiserte miljøer (ATV)
- Instruksjoner og forventninger til:
  - Sundhedssektoren
  - Familierådgivningskontorene
  - Vold som viktig tema i behandlingen av alkoholister og rusavhengige

ALTERNATIV
TIL VOLD

18

DEEPLY INVOLVED POLITITIANS

«The single most important thing we can do to improve the childhood conditions of our children is to make domestic violence one of our top priorities as leaders»

*Knut Storberget, 2007
Minister of Justice
Norway*

ALTERNATIV
TIL VOLD

19

Kontakt: Marius Råkil
Tel: +47 91363022
marius@atv-stiftelsen.no
<http://atv-stiftelsen.no>

ALTERNATIV
TIL VOLD

20